

Силабус
навчальної дисципліни
Сучасні технології навчання мовно-літературної
освітньої галузі в початковій школі
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	Початкова освіта
Спеціальність	A3 Початкова освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	другий

Викладач (і)	Чемоніна Лада В'ячеславівна, канд. пед. наук, доц.
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/chemonina/
Контактний телефон	+380663382720
E-mail викладача:	ladachemonina@ukr.net
Графік консультацій	середа, 14.00–15.00 Zoom, Viber, Telegram або за телефоном

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	12	12	64	екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: освітні технології, технології навчання, мовно-літературна освітня галузь, компетентності, здобувачі початкової освіти, ігрові технології навчання, LEGO-інструментарій, технологія інтегрованого навчання, інтерактивні технології навчання, технологія розвитку критичного мислення, інформаційно-комунікаційні технології навчання, артпедагогічні технології навчання.

Мета та предмет курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасні технології навчання мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі» є формування готовності студентів до виконання основних професійних функцій у сфері забезпечення

мовної і літературної освіти молодших школярів на засадах сучасних технологій навчання.

Предмет курсу: особливості та специфіка формування у здобувачів початкової освіти компетентностей з предметів мовно-літературної освітньої галузі на засадах сучасних технологій навчання; шляхи упровадження сучасних технологій навчання у процес мовно-літературної освіти учнів початкової школи

Компетентності та програмні результати навчання

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1.	Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	<p><i>Знати:</i> сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, способи самооцінювання результатів застосування засобів педагогічного впливу із забезпечення якості навчання, розвитку та виховання здобувачів початкової освіти мовно-літературними засобами.</p> <p><i>Уміти:</i> здійснювати самооцінку результатів застосування засобів педагогічного впливу із забезпечення якості навчання, розвитку та виховання здобувачів початкової освіти, засобами мови і літератури розв'язувати проблеми початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань і процедур.</p>
2.		ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	<p><i>Знати:</i> способи здійснення науково-дослідницької діяльності з актуальних проблем початкової освіти, що є основою для креативної професійної діяльності із використанням сучасних технологій навчання у процесі мовно-літературної освіти.</p> <p><i>Уміти:</i> здійснювати науково-дослідницьку діяльність з актуальних проблем початкової освіти, що є основою для креативної педагогічної діяльності; створювати інноваційне мовно-літературне освітнє середовище початкової школи,</p>

			адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.
3.		ЗК 5. Здатність працювати автономно	<i>Знати:</i> шляхи пошуку обґрунтованих рішень, правила автономної роботи. <i>Уміти:</i> спілкуватися державною мовою на приймати обґрунтовані рішення; працювати автономно.
6.	Спеціальні компетентності	СК 1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти у професійній діяльності, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі	<i>Знати:</i> методичні підходи до навчання молодших школярів предметів мовно-літературної ОГ, визначені Державним стандартом початкової освіти, за допомогою засобів сучасних технологій навчання; особливості впливу особистісного розвитку та соціалізації здобувачів початкової освіти як суб'єктів освітнього процесу на їхні вікові, фізіологічні, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. <i>Уміти:</i> застосовувати професійно профільовані освітньо-технологічні знання, уміння і навички, що утворюють світоглядну, теоретичну та операційно-діяльнісну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти; здійснювати особистісний розвиток і соціалізацію здобувачів початкової освіти як суб'єктів освітнього процесу на основі знань про їхні вікові, фізіологічні, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку.
7.		СК 3. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в організації освітнього та наукового процесів у сфері початкової освіти	<i>Знати:</i> методи створення інноваційного інформаційно-освітнього середовища початкової школи, адаптації його до різних умов реалізації освітнього процесу <i>Уміти:</i> створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище початкової школи, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу
8.		СК 6. Здатність управляти освітнім процесом у сфері	<i>Знати:</i> особливості моделювання, організації, реалізації, рефлексії освітнього процесу та управління

	<p>початкової освіти, що потребує нових стратегічних підходів, з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності</p>	<p>ним за допомогою педагогічно-інформатичних засобів під час опрацювання навчального матеріалу предметів мовно-літературної ОГ в початковій школі в умовах її варіативності.</p> <p><i>Уміти:</i> здійснювати моделювання, організацію, реалізацію та рефлексію освітнього процесу (зокрема під час опрацювання навчального матеріалу предметів мовно-літературної ОГ) й управління ним за допомогою освітньо-технологічних засобів в умовах варіативності початкової освіти.</p>
9.	<p>СК 8. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи, оцінювати результати діяльності команд та колективів</p>	<p><i>Знати:</i> новітні інформаційно-педагогічні методи і засоби проведення моніторингу власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи, оцінювати результати діяльності команд та колективів.</p> <p><i>Вміти:</i> використовувати новітні інформаційно-педагогічні методи і засоби проведення моніторингу власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи, оцінювати результати діяльності команд та колективів.</p>

Зміст курсу: Педагогічні технології: суть, особливості, підходи до класифікації. Технологія кооперативного навчання учнів НУШ на уроках мови та літературного читання. Ігрові технології навчання учнів 1–4 класів НУШ на уроках мови і літературного читання. Розвиток критичного мислення як засіб формування комунікативної і читацької компетентності учнів 1–4 класів НУШ. Формування мовно-літературної грамотності учнів початкової ланки НУШ засобами інтерактивних технологій. Формування комунікативної та читацької компетентності молодших школярів засобами інформаційно-комунікаційних технологій. LEGO-конструювання як інноваційний підхід у навчанні учнів початкової ланки НУШ на уроках мови і літературного читання.

Методи навчання: Метод проектів, бесіда, пояснення, лекція, інструктаж, дискусія, диспут, робота з першоджерелами, метод опори на життєвий досвід студентів, метод зацікавлення, метод емоційного сплеску та заохочення, ділові

ігри, рольові ігри, інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення здобувачів вищої освіти.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Студентам важливо представити практику забезпечення системного формування гнучких умінь і навичок особистості та відповідних ключових компетентностей на засадах політики доброчесності згідно з Положенням про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті (<https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/regulations-of-educationa/organization-of-educational-activities/>) та в умовах варіативності змісту початкової освіти за допомогою відповідних педагогічних інструментів, що забезпечується імплементацією тренінгових вправ.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: ПК, пристрої вводу / виводу графічної інформації; системи підготовки текстових документів, системи обробки графічної інформації, системи підготовки динамічних презентацій, програми-органайзери.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються у шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень згідно з Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті <https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/regulations-of-educationa/organization-of-educational-activities/>

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Антонова О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти. Київ: Генеза, 2019. 97 с.
2. Гра по-новому, навчання по-іншому: метод. посібн. / упоряд. О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/LEGO/po-novomu-navchannya-po-inshomu.pdf>
3. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novuj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/>
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академія, 2017. Вид. 3. 304 с.
5. Інтеграція цифрових технологій в освітній процес: виклики та перспективи: монографія / Н. Саєнко, Т. Голуб, Ю. Лавриш, В. Лук'яненко, І. Литовченко. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 220 с.

6. Крок до толерантності : використання арттехнологій у захисті прав дітей-біженців: навч.-метод. посіб. / Р. Безпальча, М. Григоріва, Я. Немая [та ін.]. Київ: Школа Рівних Можливостей, 2010. 24 с.
7. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.
8. Пометун О. Нова українська школа: розвиток критичного мислення в учнів початкової школи: навч. посіб. Київ : ВД «Освіта», 2020. 192 с.
URL: <https://nushub.org.ua/resource/navchalno-metodychnyj-posibnyk-nova-ukrayinska-shkola-rozvytok-krytychnogo-myslennya-v-uchniv-pochatkovoyi-shkoly-avt-pometun-o-i/>
9. Проектна робота в початковій школі. Методичний посібник із фасилітації проектної роботи з учнями 1-4 класів / The LEGO Foundation. Запоріжжя: СТАТУС, 2023. 212 с.
10. П'ять інтерактивних методів навчання. *Освіта – 2019*. URL: <https://osvitanova.com.ua/posts/2278-piat-interaktyvnykh-metodiv-navchannia>
11. Ранкові зустрічі в першому класі: метод. посібн. / The LEGO Foundation. Запоріжжя: СТАТУС, 2024. 112 с.
12. Ранкові зустрічі в початковій школі: метод. посібн. / The LEGO Foundation. Запоріжжя: СТАТУС, 2023. 140 с.
13. Розвиток критичного мислення молодших школярів в умовах Нової української школи : методичний посібник / автор-уклад. Н. Б. Ларіонова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 64 с
14. Сікорський П. І. Нова педагогіка. Львів: Львівська політехніка, 2021. 540 с.
15. Типова освітня програма початкової освіти під керівництвом Р.Б. Шияна. URL: http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/normativna_baza_nush/tipova_osvitnja_programa_pid_kerivnictvom_r_b_shijana/316-1-0-7365 (Дата звернення 07.07.2020).
16. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. URL: http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/normativna_baza_nush/tipova_osvitnja_programa_rozrobлена_pid_kerivnictvom_o_ja_savchenko/316-1-0-7364
17. Холод О. М. Комунікаційні технології. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 210 с.
18. Чемоніна Л. В. Сучасні технології навчання освітньої галузі «Мови і літератури» в початковій школі: навч. посіб. Бердянськ: Видавець Ткачук О. В., 2016. 212 с.
19. Шість цеглинок в освітньому просторі школи: метод. посібн. / упоряд. О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 32 с. URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/LEGO/tseglinok-kviten-2018-web.pdf>

20. Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі: навч.-метод. посібн. Тернопіль: ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2018. 266 с.

Додаткові

1. Коротун І. В. ЛЕГО-система в освітньому просторі нової початкової школи. URL: <https://www.schoollife.org.ua/586-2018/> Кудикіна Н. В. Ігрова діяльність молодших школярів у позаурочному навчально-виховному процесі Київ: Київський міський університет ім. Б. Д. Грінченка, 2003. С. 111–119.
2. Кучерова Г.М., Ягоднікова В.В. Інтерактивні вправи та ігри. Харків: Основа, 2011. 144 с.
3. Мануальні дії в освітньому просторі школи: LEGO–TANGRAM <https://videogg.com/watch?v=q3olZuIk98U>
4. Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посіб. Для вчителя / Бакка Т., Голощапова В., Дегтярьова Г., Євтушенко Р., Іванова І., Крамаровська С., Мелещенко Т, Шкребець О.; за ред. Волошенюк О., Дегтярьової Г., Іванова В. Київ : ЦВП, АУП, 2017. 197 с.
5. Методика навчання української мови в початковій школі : навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ / за наук. ред. М. С. Вашуленка. Київ: Літера ЛТД, 2011. 364 с.
6. Одинцова Г. С., Кодлюк Я. П. Цікаве мовознавство для молодших школярів : посібн. для вчителя початкових класів. Київ: Наш час, 2006. 123 с.
7. Пометун О. І., Комар О. А. Підготовка вчителів початкових класів: інтерактивні технології у ВНЗ. Умань: РВЦ «Софія», 2007. 65 с.
- 8.
9. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи: методичний посібник для вчителів / автори-укладачі: О. І. Пометун, І. М. Сущенко. Київ, 2017. 96 с.
10. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручн. Київ: Грамота, 2012. 504 с.
11. Сеглюк О. Д. Використання 6 цеглинок LEGO на уроках в початковій школі. URL: <https://www.schoollife.org.ua/197-2019>
12. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посібн. / [кол. авторів за ред. М. Пентилюк]. Київ: Ленвіт, 2003. 149 с.
13. Староста В. Технології інтерактивного навчання: сутність, класифікація. *Науковий вісник МНУ ім. В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. Миколаїв, 2019. №1. С. 232–237.

14. Федій О. А. Естетотерапія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 256 с.
15. Химинець В. В., Кірик М. Ю. Інновації в початковій школі. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 312 с.
16. Чемоніна Л. В. Особливості застосування арт-педагогічних технологій на уроках мови і читання в початковій школі. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки: зб. наук. праць. Вип. 3. Бердянськ: БДПУ, 2023. С. 340-349
17. Чернецька Т. І. Сучасний урок: теорія і практика моделювання: навч. посібник. Київ: ТОВ «Праймдрук», 2011. 352 с.

Інтернет-ресурси

18. Бібліотека БДПУ : <http://www.bdpu.org/> \t "blank" .
19. Сайт «Освітнянська мережа України»: www.ednu.kiev.ua.
20. Всеукраїнський портал «Початкове навчання»: www.nachalka.com.ua.